

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtinica, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Avstrijska Macedonija.

(Dopis.)

Pri nas v Avstriji se dogajajo pod zaščito pušk, sabelj in bajonetov prav škandalozne razmere. Kdor tega ne pozna, bi komaj mogel verjeti, da je to mogoče v ustavni državi. Zato je neki Anglež (Scotus viator) napisal o naši državi celo knjigo, da bi Angležem pokazal, kaj se godi v Avstriji. Neki sem čital, da mu na Angleškem niso verjeli, da si vse svoje trditve podprl z dokazi. Seveda Angleži imajo parlament in mislijo, da je v Evropi samo ena Turčija.

Avstrijski slovanski narodi pogosto blagrujejo Albance. Kaj bi jih ne! Saj se Albancem mnogo bolje godi nego nam. Albanci nimajo davkov, nasprotno dobe še denarja — zato pa imajo vse narodne pravice. Uradniki, ki so namenjeni za Albancje, se na državne stroške prav pridno uče albansko — slovensčino pa jim ni treba znati. To se najlepše vidi pri nas na Koroškem.

To kar se godi po naših deželah na Štajerskem, Kranjskem in Primorskem, je pravi kulturni škandal naše dobe. Naša Koroška pa je postala prava Macedonija. Slovenec na svoji zemlji ne sme z uradnikom slovensko govoriti. Ako zahtevaš na Koroškem vozni listek v slovenskem jeziku, te uradnik niti slišati ne. To se je meni zgodilo Pod Rožico ob 9. zv. dne 25. decembra 1913. Ako uradnik ne zna slovensko naj se ga odstavi ali prestavi kajti uradnik, ki na prvi postaji od Jesenic ne zna slovensko, ne more opravljati svoje službe. Ako se od slovenskega uslužbenca na naši zemlji zahteva, da zna švabsko, bi se pač lahko od uradnika zahtevalo, da zna slovensko.

Kaj takega se dogaja samo v Avstro-ogrski, zato smo postali država, ki nudi svetu najbolj neverjetne dogodbe in se svet čudi, da je vse to res mogoče. Ako se vlada ne zmeji za splošne opomine — kje so zakoni, kje so poslanci, kje je ustava? Ako pojde tako naprej, naj se nihče ne čudi našim zunanjim »prijateljem«, če bodo oni od tega potegnili svoj dobiček.

Pisali ste, da je letos za nas jubilejno leto. Ravno to leto bi bilo treba posebno pozornost obrniti na Koroško. Kje je še gosposvetsko polje od Podrožice — in niti na Podrožici, na prvi postaji, ki ima še dvojezičen napis, ti nadut švabski uradnik — neče razumeti slovensko! To si dovoli uradnik le za to, ker se nikogar ne boji in ve, da se mu nič ne zgodi. To je res vzorna uprava, ki nima niti toliko moči, da bi uradnika prisilila, da za svojo plačo izpolni

proti občinstvu tudi svojo dolžnost. Oddod izhaja vsa švabska nadutost. Sploh pogledimo na Koroško. V cerkvi in šoli se šopiri švabska ošabnost. Ti državljani, pojdi v boj, pojdi na vojsko, daj kri in življenje za domovino, plačaj davke — ko pa prideš na postajo — te vsak švabski uradnik ali kak drug pritepenec lahko prezira zmerja in te neče niti razumeti! Za svojo zvesto službo prejemaš bič namesto pravice in svobode. To je naša Macedonija.

Taki uradniki so državi nevarni in bi jih bilo treba kaznovati — kajti greše proti zakonu. Ako vlada greši proti zakonu, ali ni to prav tako kaznjivo, kakor če isto stori priprost državljani. Ko je za vse to — odgovoren?

Naš delavec trpin je zadnja para, nad katerim vsak švab lahko stresa svojo jezo.

Pri sodišču Slovenec sploh v svojem jeziku ne dobi pravice — tu smo tuji. Pri železnici slovensko govoriti ne smeš.

V uradih slovensčine ne poznajo. V šolah potolčujejo naše otroke.

Glejte, to je naša Macedonija. Ne pozabimo na vse te krivice v jubilejnim letu. Srbi so pred osvojitveno vojno izdali velik spis na vso Evropo, v katerem so navedli vse turške zločine, imena vseh onih, ki so jih Turki pobili in vse krivice, ki so jih Turki delali Srbom.

Tak spis bi morali tudi mi izdati o naši Macedoniji. »Das Vilajet Kärnten«, ki je lani izšel, je le del obtožnice. Treba je zbirati material in stopiti z njim pred Evropo z geslom: Glejte: Avstrijska Macedonija.

Slovenska zemlja.

NABREŽINA.

Kinematograf.

Kinematograf! Kdo ne pozna tega imena! Kdo se ne zanima za to umetno napravo, kdo se ni obiskal kinematograf! Moški, ženske, mladeniči in mladenke, in celo otroci — vse dere v »kino«. Dasi sem — po mnenju nekaterih član še nedovoljene družbe, »Diogenes«, neka vrsta postopačev brez dela, zanimanja in premoženja. In da živim od policijske neprevidnosti, se tudi jaz zanimam za kinematograf.

Kaj pa proti temu morem! Vsak zimec zemljanov je rojen za srečo ali nesrečo, veselje ali žalost, za kar nam vsem skupaj zadostuje v tolažbo zagrinjalo »Usoda«. Moja »usoda« je torej — brez solz in žalosti, da sem postopač, ljubitelj in obenem reden obiskovalec Kino-Ideala. To pa mi več ne zadostuje. Jaz, od nekaj časa sem, tudi iščem sam svoje figure, v skupinah. Stem mi je podana prilika, da se ne dolgočasim. Sicer pri tem prihajam navzkriž s pravili društva »Diogenes«, kar pa za me nima ne doglednih in ne nedogled-

nih posledic, ter morem neovirano slediti svojemu veselju.

Moram pa, če nočem, po vzgledu gotove »gospode«, že ob svitu novega leta govoriti neresnice, moram priznati, da mi je popolnoma nejasno delovanje Kino-Ideala. Kakor to, priznavam tudi, da so mi nezna- imena tehnikov in raznih družih svedrovcev — naprimer tržaški, ki bi bili vredni naslova »strokovni tehnik« — ker so sodelovali pri iznajdbi in stvarjenju Kino-Ideala. Vse kar o tej umetnosti vem, je to, da ni iznajdba »tehnika vseh tehnikov«, ter da ga zgodovinarji niso našli zapršenega in že pozabljenega v kakem kotu muzeja nekdanje paradiške umetnosti, ampak da so jo izumili šele v novem času.

Seveda, na žalost, kakor vse drugo, v tej zemeljski godlji ima tudi moj »Kino« svoje neprijatelje. Pa prav to neprijateljstvo je vzrok, da sem se zaljubil v kino. To se je zgodilo takole!

Po dolgem času od Kristovega rojstva in ne dolgo pred mojo smrtjo, so naši občinski očetje z vso svojo previdnostjo modro odločili, ne dovoliti pravice za ustanovitev »kinematografa«, iz vzroka, ker bi se s tem, še več kakor zdaj širila revščina in — o peklenski strah! — še večje pohujšanje.

Se večja revščina — še večje pohujšanje! O, ti nesrečni kino, še ti si se moral izvaliti in pridružiti strahu naših opreznih očetov! Da se prepričam o tem, sem se napotil v mesto in, seveda, šel v kino Ideal. In — glej, prepričal sem se o opravičenem strahu naših očetov le s to razliko, da so naši očetje, ta nesrečni kino Ideal zamenjali z učinki raznih krčem, posebno pa onih, katerih »koncesije« so v njihovih rokah in so vzrok bede in pohujšanja, v manjšem in večjem slogu.

Vrtniši se na dom sem premišljeval, kako bi vendar bilo lepo in

zanimivo, ko bi v naši svetovnoznani vasi imeli kino, ki bi posnel ter nas razveseljeval s proizvajanjem, v pravih barvah, zanimivih slik kakor slede:

1. Davkoplačevalci in novorojenček na Balkanu.
2. Smejoči se strah onkraj Donave.
3. Kile, grbe in berglje, v drugih besedah, davek na samce. (Samo za politike in računarje.)

Za duhovne in vernike pa bi bila posebna predstava:

1. Dr. teologije in nedolžnost morale.
2. Sv. Janez in njegovi pretepači.
3. Kler, šunder in večna resnica. (Za postopače, capine in razne druge barabe pa!)

1. Spreobrnitev naših divjih Savlov v verne Pavle.

2. Preveč baharije in premalo denarja.

3. Izterjanje zaostalih občinskih doklad od neprenagljih krčmarjev in žganjarjev.

4. Pretres pogodb posestnikov kamolcemov v blagor občine itd. Na koncu vspejda pa še kakšno veselo burko, naprimer: Buč brez dna in konec, povabilo h kosilu na deželne stroške, ali pa: Nabrežinski »milionar« na obiskih v Barkovljah.

To bi bilo lepo, zabavno in povzdihnil sem. In pri vsem tem še to veselje, da to proizvajal naš »Kino«.

Toda občinski očetje so vsled morale kino odklonili. Toda potrpi-mo! Saj nam državna »moč«, obeta brez strahu mirno prežvekovanje naše »usode«, državne finance pa, častno, gospodarsko smrt od pomanjkanja ker potem, tako nam zagotavlja glavna, črna moč — šele začne pravo, večno življenje, in je še povrh vsakemu dana priložnost, doseči upe in hrepenenja, toraj tudi meni moj kino Ideal! Tako bo »morala« na tem svetu rešena.

Znamenja sedanje dobe.

na Kranjskem.
(Naši grbi.)

IZ DIVAČE.

Znano nam je, kako so se naši magnati izgubili v Gorici in kakšni gospodarji da so pri županstvu. Ti magnatje so hodili torej po Gorici, zapravljali denar in trosili fižol, ki ga bojo še želeli. Koliko časa bi se lahko preživel kak revež, ako pomislimo, da so ga potrosili vsakokrat samo po 5 kg in to redno enkrat v mesecu. Tu imamo namreč vsak mesec semenj. Kar naberejo ti magnatje denarja na sejmu, ga hitro nesejo drugi dan v Gorico. Tam so se hodili posvetovati z nekimi Ferfiljem, ki je »škrice« pri deželnem odboru v Gorici in mislijo so, da jim isti pripomore do ločitve. Seje so držali v neki ljudski kavarni, kjer zajtrkujejo težaki in reveži. Podlaglo so imeli torej izborni.

Ta stvar se je vlekla več let in

H. Suttner, Ljubljana, Mestni trg 25.

Samo! K 4-10. Samo! K 4-10.

Št. 410 Nikel ank. rem. Rosk. jako dobro idoča samo K 4-10.

Najbogatejša zaloga vseh vrst ur kakor tudi največja izbira zlatnine in srebrnine po jako nizkih cenah.

Zahtevajte cenik, kateri se razpošilja zastoni in poštine prosto.

Lastna prot. tovarna ur v Švici.

:: Tovarniška znamka „IKO“. ::

Zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.
(Dolge.)

Kraljica je pisala pri mizi, zvezdogleb pa se je izprehajal s počasnimi koraki in pristopil časih, da se ozre na Katarinino pisanje, ne da bi izkušal skriti pred njo to svojo radovednost, marveč kot človek, ki ima pravico, biti radovednemu — ali pa si jo jemlje sam.

Kup že napisanih pism je ležal v košarici.

In Katarina je pisala venomer. Jedva je končala eno pismo, že je začela drugo.

V tem si je dajala duška čudovita delavnost kraljice. Njen duh ni prenesel niti minute pokoja. Z neobičajno gibčnostjo je prehajala od ene- ga predmeta k drugemu, skoraj ne da bi ga prej premislila v glavi.

Po pismu, obsegajočem osem gostih strani, v katerem je razložila svoji hčerki, kraljici španjolski, položaj verskih strank na Francoskem in jo prosila, naj nagovori kralja španjolskega za posredovanje, je pisala Filibertu Delormu, svojemu stavbeniku, dajala mu neobičajno točna in jasna navodila o Tuilerijskih

palači; nato je pisala Kolinjiu v najprijaznejših izrazih, da ga prevari o trajnosti senžermenskega miru; napravila je pisemce za mojstra Ivana Dorata, pisala papežu, pisala obrednemu mojstru navodila, kako naj zasnuje bližnjo veslico. Zdi pa zdaj, ne da bi se prekinila v pisanju, je rekla kratko besedo.

»Ali pride mladi mož?«

»Gotovo. Ubog in brez opore, gotovo ne bo hotel zanemariti prilike, da zagotovi svojo srečo.«

»Strahovit sabljač je, Renat.«

»Da, res; a kaj hočete početi s tem pretepačem?«

Katarina de Medičiš je odložila pero, pomerila zvezdogleb z globokim pogledom in velela:

»Ljudi potrebujem, Renat. Velike reči so v zraku. Treba mi je ljudi... posebno pa dobite pretepačev, kakor jih imenujete.«

»Saj imava Moreverta.«

»Res; ali Morever me vznemirja, On ve zdaj že preveč. Vrhu tega je bil Morever zadet v svojem zadnjem dvoboju. Stresla se mu je roka. Naj pridejo tragične okoliščine; naj pride ena tistih strašnih sekund, ko visi usoda celega kraljestva na konici meča... in naj se strese ta meč samo za tisočinko sekunde... njegov sunek naj izgreši svoj cilj... in kraljestvo se lahko poruši... Renat, roka tega mladega moža se ne trese nikoli!«

»Najin bo, pomirite se, Katari-na.«

Kraljica je zapečatila zadnja pisma, ki jih je bila napisala, rekoč: »Saj res, Renat, dvorec, ki sem ti ga dala zgraditi, je dovršen. Davi so mi izročili ključe.«

»Videl sem ga, kraljica moja, videl sem ga. Obkrožil sem ga po ulici Fur, po ulici Dezeuku in ulici Grenel. Sijajno ste ga zamislili.«

»Kaj praviš o stolpu, ki sem ti ga dala zgraditi?« je dejala Katarina smehljaje.

»Pravim, da še ni videl Pariz takšne čudne elegantne smelosti. Človek, kakršen sem jaz, sanjam vedno, kako bi se mogel približati zvezdam, obvladati valovje streh in megleno morje, čitati v velikih knjigi, ki jo je začrtala Usoda nad našimi glavami in stopiti takorekoč z lastno nogo v dvanajesto nebeskih hiš, tako, da mu je treba le iztegniti roko, pa se skoraj dotakne živalskega kroga!«

Toda Katarinino duh je hitel po drugi poti.

»Da,« je povzela počasi, mladi mož mi bo koristil. Renat, ali si poziknil dognati njegovo usodo z vzvišenim znanjem, ki ti je dano o lučih neba?«

»Nedostaja mi še več elementov; toda ne dvomim, da se mi posreči. Sicer pa, kraljica moja, po kaj bi se vznemirjali toliko o tem mo-

žakarju? Ali imate svojih plemičev, svojih kreatur, in svojih ženskih?«

»Da, Renat, imam svojih sto-petdeset gospodičen in vem z njih pomočjo vse, kar more sto-petdeset sovražnikov zaupati ušesu svoje ljubimke; da, imam svoje kreature do Giza in do Bearna in poznam po teh kreaturah načrte njih, ki kanijo mojo smrt, namesto da bi bila umorjena, sama tista, ki morim; da, imam svoje plemiče in obvladam z njih pomočjo Luver in Pariz. Toda zaupanja vse eno nimam, Renat!«

Naslonila je v dlan svojo blede glavo, tako blede, da se je zdela skoraj brez krvi, kakor glava volkodlakova.

Nje pogled se je izgubil kdo ve kam.

Zdela se je, kakor da vzbuja v sebi preteklost, kakor se spominja prikazni mrtvih reči.

»Renat,« je dejala z ledenim glasom, »štirinajst let mi je bilo, ko sem prišla na Francosko. Zdi mi je petdeset let. Koliko je to?«

»To je šestintrideset let, Veličanstvo!« je rekel Radžieri osuplo.

»Šestintrideset let trpljenja in muk, šestintrideset let ponižanja in gneva, tem strašnejšega, kar sem ga morala skrivati za smehljajem, šestintrideset let, v katerih so me prezirali, zasmehovali, delali si iz mene dekle in me spvražili... a sovražstvo samo še ne bi bilo najhujše. Renat!... Vse to se je začelo na večer moje poroke...«

»Katarina! Katarina! Čemu si obujate takšne spomine!« je rekel Radžieri in namršil obrvi.

»Zato, ker spomini oživljajo sovražstvo!« je dejala Katarina de Medičis zamolklo. »Da, dolgo ponižanje se je začelo na večer moje poroke, in tudi če bi živela še sto let, nikoli ne bi mogla pozabiti minute, ko me je privedel Franca I. sin v moje stanovanje, naklonil se in odšel, ne rekši besede... in sledečo noč in nadalje je bilo takisto... Moj soprog je zasedel prestol Francije, toda kraljica, prava kraljica, nisem bila jaz... bila je Diana Poatieska. Leto so mi tekla v samoti: nekega dne sem izvedela, da me hoče Henrik francoski zavreči. Trepetaje, z gnevom v srcu, sem vprašala svojega izpovednika, na kakšne razloge bi se mogel opirati moj kraljevski soprog... Ali veš, kaj mi je odgovoril?«

Radžieri je odkimal.

Bleda kakor mrtlič je povzela Katarina de Medičis:

»Madam,« je rekel izpovednik,

»kralj trdi, da dišite po smrti!«

Radžieri se je zdrznil in prebledel.

»Dišala sem po smrti!« je povzela Katarina de Medičis in sedla nazaj v svoj naslanjač. »Ali razumeš? Prinesla sem smrt vsemu, česar sem se dotaknila... In, Renat, kar je najstrašnejše — zdi se, da je imel Henrik II. prav, ko je govoril tako...«

(Dolge.)

na bi imeli več dobička, so si naopili večjo množino fiziola, kajti, če so ga na debelo kupili, jim je prišel bolj po ceni. Spravljenega so imeli v skladišču nekega magnata. Zdelo se jim je škoda, da bi toliko fiziola uničili — so se ga lepo lotili prodajati in tako so si napolnili mošnjičke. Sedaj so pri nas živinski sejmi preklani in Divača tpi občutno škodo. Magnat — pa ni hotel založiti iz svojega žepa, je raje napovedal pri županstvu v Naklem konkurz. Torej sedaj nima občina Divača denarja, nima fiziola, nima kredita in — ločitev je zavrnila.

Dasiravno ima Divača dohodke od vseh strani, vendar smo tako daleč prišli, da naša občina ni niti zmožna, da bi vzdrževala enega samega cerkovnika in enega organista. Druge stroške se pa lahko pokrije s 30 kronami celo leto.

Pri zadnji občinski seji, ki se je vršila pri županstvu v Naklem dne 31. 12. 1913, so izročili naši divaški magnatje-odborniki županu g. Štrekelj napoved konkurza. So torej z vsem šli v »maloro«. Sedaj se je županstvo Naklo izposodilo pri posojilnici v Sežani denar, da plača cerkovnika in organista v Divači, kajti občina Divača ni toliko zmožna, da bi vzdrževala dva moža, dasiravno ima več dohodkov, kakor vsa županija, ki šteje nad 30 vasi. Daleč smo prišli. Divačani si volijo take odbornike, »ne uma in ne teudi«, kako se gospodari. Tako imamo odbornika, ki je podedoval lepo premoženje, ki je bilo vredno kakih 150 tisoč kron in v gotovini pa 80 tisoč kron. Ni še preteklo 15 let, in vse je šlo rakom živjati. Tako bi šlo tudi z županstvom. Najprvo denar in potem pa premoženje. Začne se prodajati blago, za blagom gredo travniki in gozdovi. Ostanje še stara podrtina, na katero se pa vključijo razne posojilnice. Pred osemnajstimi meseci se je šel med naprednjake a sedaj se je vrgel pod klerikalen jarem in misli, da ga bodo farji izkopali iz dolgov. Misli, da ga bo kaplan Štemberger rešil, ki bo pojel še to, kar ima. Na take odbornike smo mi Divačani lahko penosni. Pred kratkimi leti bogatin, a sedaj — pa vendar odbornik! Zapravljal se je po Gorici naš denar, namesto, da bi se nakladal v hranilnico. Tako se dela s tujim denarjem. Sedaj so padli z vsem. Varali ste nas, farbali ste nas, a sedaj je vsega konec. Prišlo bodo vse skrivnosti na dan, zahtevali bomo naš denar nazaj.

K sejam so hodili in delali prepire. Taki so divaški odborniki. Dosedaj smo spali, pa se bomo vzdramili.

Stajersko.

V laseh so si. Celjani, nemčurji, so od nekdaj zelo samozavestni gospodje. Že dolgo časa sem jih je ježilo, da se jih slov. stajerski nemškutarji tako malo upoštevajo in gre pri »važnih« nemškutarskih naklepih ne da bi se jih dosti vprašalo, preko njih na dnevni red. Najbolj pa so bili hudi na svoje mariborske somišljenike, s katerimi so se ob vsaki priliki prerekli na žive in mrtve. Prvi med celjskimi nemčurskimi nezadovoljniji je bil seveda vedno bivši Slovenec, po rojstvu Kranjec, dr.

Dve knjigi.

Sicer sta nemški, a vendar se mi zdi prav, da opozorim nanji čitatelje »Dneva«. Obe bi bili vredni, da sta predstavljene na slovenski jezik in da se razširita v zadnjo gorsko vas.

Prva nosi naslov »Der sündige Bischof« ter jo je spisal katoliški župnik Ruppert. Knjiga sama na sebi nima sicer velike literarne vrednosti, čeprav je pisana posebno duhovito in je slog priključen.

Kar pa ji daje vrednost, je njena vsebina, ki je pisana prav za naše razmere — le da je ta »grešni škof«, ki ga opisuje Ruppert, pravo nasprotstvo našega škofa Bonaventura. Oni »grešni škof« nije boj, srdit boj — proti poneumnjevanju ljudstva, ima moderne nazore o izobrazbi človeštva, naš škof pa podpira praznovestvo in ljudsko neumnost, kar je tako živo pokazala »Vodiška Johanca«. Knjiga daje jasen vpogled v enostransko katoliško vzgled, ki kviri osovito ženstvo in je napravila hinavsko ter je goni v duhovsko naročje v pravem pomenu besede.

Knjiga opisuje sicer nemške razmere, a tiste so, kakor kaže knjiga, prav tako, kakor so naše, morda naše za nekaj odstotkov hujske kakor one. Jaz le želim da najde knjiga prevajalca, uspeh — moralen in prav gotovo tudi gnoten ne izgostane. To bi bila prava ljudska knjiga.

Druga knjiga ima naslov »Gotteslehen« ter jo je spisal Ganghofer. Ta je znan nemški pisatelj in »Gotteslehen« je eno najboljših njegovih del. Je ta knji-

Ambrožič. Spoznat je tekom časa, da se ga v odločilnih dnevnih vprašanjih velike nemškutarske politike dosti manje upošteva, kot bi se ga prav za prav po njegovi sodbi upoštevali moralo. Ko mu je to dejstvo pričelo presedati, je postal parkrat glasen. Posluševal se je pri tem po njegovem mnenju, zelo dobre finte in izigral svoje celjske nemškutarske sotrpine. Vse to pa ni moglo pripraviti mariborske nemške velikanke do spoznanja o velikem njegovem in njegovih somišljenikov pomenu. Konečno je nastopil vendarle tudi za dr. Ambrožičem in ostalo celjsko nemškutarijo navidezno zaželeni trenotek: dr. Ambrožič je postal predsednik dr. Delpinovega »Volksrata«. Celjska nemškutarija je za trenotek vrasla samega veselja in nade, da bo sedaj ona zavladala. Pa se je zelo zmotila. Že takrat, ko se je zaznalo za dr. Delpinov odstop, smo dejali, da se bo sedaj šele praela mizerija. »Marb. Ztg.« se je tudi res takoj pokazala zelo hladno in sedaj — se baje pričakuje prav lepih scen za bodočnost. Kaj imajo nemškutarji med seboj — nas malo briga. Res pa je, da se gledajo kar križem grdo kot pes in mačka. Pravijo, da bodo ti kot oni skoro pričeli hoditi svoja pota.

Zakaj je odstopil dr. Delpin. Ko je bil znan odstop dr. Delpina, smo takoj vedeli, da ga ni zakrivilo to, s čimur se je ta važen dr. Delpinov odstop javnosti nasproti naslikal: utrujenost in preobremenjenost z drugim delom. Nemškutarija je hotela široko javnost farbati, pa se ji ni obneslo; verjel ji nikdo ni. Sedaj vedo nekateri povedati, da je izvajal dr. Delpin pravočasno posledice iz tega kar je bilo za njim in iz tega, o čemur se je že baje takrat govorilo, da ima še slediti. Zalec, Oechs, to oboje je že samo po sebi močno podkopalo ugled naše nemškutarije. Konečno se je pa še pred dr. Delpinovinim odstopom pričelo nekaj nevarno majati krog tistega, ki je bil desna roka dr. Delpinovega »Volksrata«, krog posl. Wastiana. Na tistem so prihajale zelo čudne vesti. Ker pa je Delpin vedel, da bo njih uresničenje zelo močno uplivalo na delovanje »Volksrata«, ki je bil z Wastianom v ozki zvezi, ni hotel svoje osebe kot one predsednika še huje kompromitirati s tem, da bi se vse skupaj pokazalo v javnosti ob času, ko bi se on predsedoval »Volksratu«. Zato tudi ni ravno neverjetno, da je ostala nemškutarija hotela s tem, da je postavila »Volksratu« na čelo dr. Ambrožiča, odvrniti vsaj nekaj moči udarca, ki je sledil z Wastianovim padcem, na rovaš vsej nemškutariji. Če je res, da so Wastiana strinoglavili njegovi polit. nasprotniki, potem je tudi jasno, da se je konečno vse tako natančno izteklo, udarec za udarcem, kot to vidimo danes.

Ruše pri Mariboru. (Nesreča.) Pred par dnevi sta dninarja Šime Šigovič in Jurij Mlakar nosila led v klet krčmarice Marije Marinove. Ko sta proti popoldnevu ledenico že skoro napolnila, je Šigovič v ledenici, stoječ vrh leda, vzravnal ledeno ploščo. Pri tem se je o priliki sklonil proti tlom, kar pade raz voza kos ledu in ga zadene na glavo. Šigoviču je bila natrta lobanja. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico.

Gradec. (Dvoboj.) V Budimpešti je prišlo minoli terek do dvoboja

ga, ki opisuje brezupen boj nemškega kmeta proti vsegrabežljivi roki menihov. Ta knjiga je zgodovinski roman iz 12. stoletja in mojstersko je opisano razkošno življenje po samostanih in kruto - oholo nastopanje ošabnih menihov proti nižjemu ljudstvu. Kolikor daleč je segalo samostansko oko, vse je moralo biti meniško — prav kakor na Kranjskem — vsaj bo kmalu pol Ljubljane v mrtvih rokati!

Ganghoferjev »Gotteslehen« pa me je živo zanimal še iz drugega vzroka. Z izredno uglednostjo je opisana ljudska duša in s prav posebno nežnostjo je naslikano »grešno« razmerje mladega, na duši ubitega a plemenitega patra do nedolžne slepe hčerke samostojnega — prostega kmeta. To »grešno« razmerje je najčistejša visoka pesem kar sem jih kdaj čital — tako čista in jasna, kakor je jasno sonce na modrem nebu.

Kar bolelo me je v duši, ko sem bral to Ganghoferjevo delo — pa sem primerjal dela naših pisateljev z njim. Pa — raje nič primerjav! Svetujem le mladim pisateljem, da gredo k Ganghoferju v vas, pa si vzemo vzgled, kako se je treba uglobiti v ljudsko dušo, da se napiše delo stalne vrednosti, ki bo dvigalo čitatelje k solncu ne pa vlekle v blato.

Da, tudi to knjigo bi želel imeti v slovenskem jeziku, a zdi se mi, da bi to ne bilo tako lahko delo, kakor prevod prve. Priporočam čitateljem večje nemškega jezika le, da čitajo original, ki jim pokaže zares lepo delo.

med ogrskim grofom Pongrazem in ravnateljem »Puchove« tovarne v Gradcu Werlinom. Werlin je bil na glavi težko ranjen.

Zalec. (Sokolski večer.) Minolo nedeljo je priredil žalski »Sokol« krasno uspel večer z mnogovrstnim vspejdom. Prva točka je bila vaja s kiji, ki je po svoji posebnosti bila nekaj izrednega. Dvorana v popolni temi, istotako oder, a posebna vrsta za to narejenih kiev v rokah Sokolov, ožarjena z elekt. rudečo lučjo nekaj čarobnega. Lepo uspela je tudi igra »Dve tašči«, za kar gre glavna zasluga g. Prekoršek, ki je tudi dobro igral vlogo zaljubljenega doktorja. Tudi ostale moči so bile prav dobre, vsled česar se čudimo, da vlada v našem toli naprednem žalcu ravno glede dramatike tako grozna zaspanost in lenoba. Koliko lepili večerov bi lahko imel naš Zalec, če bi bilo le nekaj več resne volje, se vendarle enkrat zdramiti! Četrta točka, »živi kipi« (Orač s sužnji, Sejalec, Florentinska borila, Ribiči, Metalec sulice, Kovači, Diskobol, Borilca, Metalec kamna, Dvoboj hoplitov, Lokostrelec, Slava Tyršu) so bili nekaj izrednega. V tretji in zadnji točki je nastopil gospod režiser mariborskega in celjskega odra kot »Korajzar« in »Nezadovoljeni Slovenci«. V obeh nastopih je žel mnogo burnega priznanja.

»Telovadno društvo Sokol« v Žalcu ima svoj redni občni zbor dne 18. prosinca 1914 ob 3. uri popoldne v dvorani gospe Hausenbichler.

Iz Št. Ilja v Slov. Goricah. Tukaj imamo na slovenski šoli učiteljico Rošker, rod. Slovenco, ki je vzor neznajčnosti. Da je Nemčurka, je samo umevno. Da pa učiteljica na slovenski šoli stanuje v Südmarchofu, je žalostno. Vse meje pa presega, ako nosi ta gđ. R. »vzgojiteljica slovenskih otrok« pri protestantskih slavnostih v šentiljski molitnici pastorju svečnike! Da se Nemcem samim ne gabi tako hinavstvo in klečplazstvo! Fui!

Iz Maribora. (Javno predavanje.) V nedeljo, dne 18. t. m. ob 8. uri zv. bo zopet predavanje v mali dvorani Nar. doma. Zdravnik g. dr. J. Turšič bo nadaljeval svoje predavanje o prvi pomoči v nezgodah, ki ga je imel meseca decembra l. l. — Ker je takrat to predavanje tako zelo zanimalo številno občinstvo, se je gospod doktor odločil na občo prošnjo, da svoje predavanje ponovi oz. nadaljuje. Povedal bo tokrat mnogo novega in obnega, kako je treba ravnati v nezgodah, dokler pride zdravnik. Gotovo bo tudi to predavanje, kakor prvo privabilo mnogo občinstva, ki bo imelo od njega velik korist. Vstop, kakor pri vseh teh predavanjih, vsakemu Slovincu, prost.

Zeblo ga je v roke in zato si je vzel nekdo rokavice iz dveh, v moški garderobi na hodniku višecih, površnih suknjeh v noči od sobote na nedeljo ob priliki trgovskega plesa v Mariboru. Opozarja se merodajne faktorje, da postavijo pri enakih prireditvah in pri gledaliških predstavah za to določene osebe, ki bi gledale takim dolgooprstežem na roke,

Dnevni pregled.

Razmerje med Rusijo in Francijo. Glede razmerja med Anglijo in Rusijo se je že pisalo in povedalo, da to razmerje ni bogve kako goreče, temveč, da postaja vsled neodločnega nastopa ruske diplomacije, ki neprestano »škili« v Berlin, precej hladno. Dosti boljše ni razmerje med Francijo in Rusijo. Javno mnenje na Francoskem se pritožuje, da so Rusi sicer zelo veliki v svojih zahtevah, ali majhni v protiuslugah. Predvsem je na Francoze napravilo slab utis sledeče: Rusija se je obrnila na Francijo za posojilo treh milijard v svrhu izboljšanja svoje vojske. Kaj bi bilo naravnost, kakor, da napravi Rusija proti usluge in da naroči blago pri francoskih tvrdkah, posebno pri tvornici orožja Schneider - Kreuzot. Rusija pa tega ni storila — temveč je za francoski denar naročila blago pri angleški tvrdki Wickers, s čemur je omalovaževana francoska tvrdka. Vsled tega na Francoskem niso bogve kako navdušeni ob poročilu, da pojde predsednik republike v Petrograd. In listi celo groze z odkritji skandala, v katerem bo podkupovanje visokih ruskih uradnikov igralo glavno vlogo.

Nemčija v trozvezi in Egejski otok. Odgovor, ki ga da trozveza na predlog Edvarda Greya o Egejskih otokih, ne bo podan v skupni noti, temveč vsaka velesila trozveze bo podala svoj odgovor, ki bo njenim interesom primeren in bo zato različen. Nemčija se pridruži Avstro - Ogrski in Italiji iz solidarnosti. Nemčija je res »tica«. Noče se zameriti Turčiji, kjer njeno seme tako lepo klije, noče se pa tudi ne zameriti Grški. Da se izogne zameram, izjav-

lja: pridružujem se Avstro - Ogrski in Italiji iz solidarnosti.

Kmalu se bodo privadili. Albanija, oziroma njene vlade hitijo na vso moč, da bi dotekli Evropo in sploh civilizirani svet. Tudi do smrtnih obsodb so že prišli. Turški oficirji ki so hoteli pripraviti izet paši prestol, so v Valoni obsodili v smrt. Res kultura prihaja v Albanijo po vseh štirih.

O položaju v Bolgariji piše sofijski dopisnik — e v »Union«. Dopisnik govori o vprašanju, ki je bilo za Bolgare najvažnejše: Za ali proti Slovanstvu? To vprašanje je hotel razrešiti bolgarski narodni zbor. Dopisnik je mnenja, da bo vkljub temu, da se je za nekaj časa slovansko nebo stemnilo — slovansko vendar svetla zvezda, ki bo dvignila bolgarski narod in ga vodila do njegovih ciljev. Nadalje obravnava negotovost bolgarske zunanje politike in njeno cincanje med Rusijo in Avstrijo, kar je povzročilo katastrofo. Politika, ki se je končala s katastrofo, je bila politika zmot, intrig in hinavščine.

Turška agitacija v Albaniji. Vesti iz Valone poročajo, da se nahaja med agitatorji za muslimanskega kneza neki Zia Multi, brat vojnega ministra Enver paše. Carigralski odličnjaki trde, da nima Enver paša s svojim bratom nikakih stikov.

Zakaj odlašajo Wied z odhodom v Albanijo. V dobro informiranih krogih se govori, da ni danes še nič ugotovljeno, kdaj pojde princ Wied v Albanijo. Sedanja rezerviranost svedoči, da še ni vprašanje njegovega odhoda rešeno. Ko ne bo v tem vprašanju nobenih zaprek več, se bo takoj napotil v svojo »svobodno« državo.

Volitve v Črni gori. Končni rezultati volitev v Črni gori so sledeči: 46 članov vladne stranke in 16 opozicionalcev; med slednjimi je 9 radikalcev.

Naslednik vojnega ministra Božanoviča v Srbiji bo najbrže Stojan Protić. Vladi se mudi zaradi opasnosti splošnega položaja.

General Liehmann — turški maršal. General Liehmann v Carigradu je imenovan turškim maršalom.

V Tokiju je umrl poznani admiral grof Ito. Ito je bil star 71 let.

Čemu še ta dunajska komedija? Tako vprašuje »Slovenski Narod« pri večeršnjem poročilu iz parlamenta. Res, čemu tista komedija. Mi Slovenci bi to posebno lahko vprašali. Poslanci itak nič ne dosežejo, (saj se tudi za nič ne požejejo), kdo jim bo plačeval po 20 K na dan, da si bodo prerekli in ubijali čas. Mi nimamo od parlamenta in poslancev ničesar, v deželi vlada absolutizem, čemu še komedija?

Slovenski klerikalci so čisto zmešani. Saj bi rekli, da so zmešani od srca, toda tega ti ljudje sploh ne poznajo. Na vse načine si prizadevajo samo, da bi zakrili, da niso drugega kot lakaj ministrskega predsednika, za katerim danes ponavljajo, da je črno bilo, drugo pa, da je črno ali pa rdeče. Včeraj so proglaševali, da je zvišanje neobdavnega zneska 1200 K na 1600 K nesreča za državo, danes ti pa kričijo, da ga ni bilo poslance, ki bi za to glasoval. Balo so se vsote 1600 K kakor hudič križa, sedaj bi pa radi sebi ukradli zaslugo, da je sklenjeno da bodi 1600 K tista vsota, do katere se ne plačuje davek. Jutri bodo pa najbrže z dunajskimi klerikalnimi poslanci delali proti sprejetju onega sklepa. Jeziti se radi tega sploh ni, ker kujon ostane kujon. Čudimo se le njihovem volilem po deželi, da tega ne vidijo. Če bi »Slovenca« brali, bi že morali sprevideti njihovo falotarijo. To je zavednost kostrunov.

Iz klerikalnih poslancev v dunajskem parlamentu se norčuje celo »Slovenec«. Piše namreč: Stranke večine v avstrijskem parlamentu, takozvane delavljne stranke se sedaj strašansko jezijo, ker se je vsled kompromisa med poslansko in gospodsko zbornico zakon o davku na osebno dohodnino tako izkazal, da ni delavljnim strankam prav. Hude so ena na drugo in na vlado, le nase ne. In vendar so tega same najbolj krive. Zakaj? Zato, ker, kadar pride vlada s kakšnim zakonom pred parlament, in prvi, da ga mora parlament sprejeti, kakšen je, vse večinske stranke pod klop zlezajo. Tako je bilo tudi zdaj. Vlada je rekla, eksistenčni minimum se ne sme zvišati nad 1200 kron. Takoj je bila večina zadovoljna. In vendar je le prav, če se do 1600 K ne plača davek. Naj pa plačajo več oni, ki vlečejo čez 20.000 kron na leto! Zdaj pa je nenadoma prišlo tako, da je tudi vladi zvišanje eksistenčnega minuma prav, da se le zakon sploh sklene. In zato delajo zdaj večinske stranke dolge obraze. Prav jim je!

»Požrtvovalnost« klerikalnih voditeljev. Ko smo čitali v »Slovincu« prvi izkaz prispevkov za Žitnikov nagrobni spomenik, smo omenili, da ni dal za ta spomenik svojemu po-

slansnemu tovarišu neben klerikalni poslanec niti vinarja — niti bogati dr. Susteršič ne. Mislili smo, da bodo Žitnikovi tovariši vendar nekaj takole radi lepšega, ker večjih prispevkov se pač ne more pričakovati od ljudi, ki se razlikujejo od požrtvovalnega in radodarnega pok. Žitnika. Pa »Slovenec« priobčuje že drugi izkaz, prispevkov in v njem vidimo od klerikalnih poslancev samo Fr. Povšeta z zneskom — 25 kron. Fr. Povše se še dosti ugodno razlikuje od drugih klerikalnih veljakov, kar se vidi tudi iz tega njegovega prispevka, ker vsi drugi klerikalni poslanci močno stiskajo svoje mošnjičke in čakajo, da zberejo ubogi notranjski kmetje potrebni denar za nagrobni spomenik pok. Žitniku. Tudi iz tega slučaja se vidi, da se klerikalni poslanci samo zato »žrtvujejo za ljudstvo« (tako oni imenujejo svoje delovanje), da črpa iz svojih mandatov osebne koristi.

Vodiški čudeži in zdravniki. Kmalu potem, ko so se odkrili vodiški čudeži, se je pisalo v listih, kakaj slov. zdravniki oz. Društvo zdravnikov ni posego vmes in razgnalo vodiške sleparije. Take stvari namreč jemljejo zaupanje do zdravnikov in do zdravniške vede, obenem pa širijo zdravju naravnost škodljive nazore. Ako n. pr. kdo oči izmiva s krvavo Johaničino vodo, je prava sreča, ako ne dobi še hujske bolezn. Enako je v drugih slučajih. Zato bi morala oblast, ki ima skrbeti za javno zdravje, poseči vmes, oziroma zdravniki bi bili morali z ozirom na svoj stan varovati ljudi pred takimi čudeži. Isto so storili tudi zdravniki na Bavarskem, ki so se postavili proti lurskim čudežem oziroma proti temu, da hodijo ljudje v Lurd, kar stane letno mnogo denarja. Bavarski zdravniki pravijo: »V nasprotju z drugimi božjimi poti se je podala agitacija za Lurd na popolnoma medicinsko polje. Ozdravljenja, ki so se pri tem izvršila, ki so bila potrjena in objavljena od pisarne, ki naj »zdravniško konstatira« čudeže in ki obstoja od leta 1892., zahtevajo, da nemški zdravniki zavzemajo svoje stališče. Izrecno se v teh poročilih o ozdravljenih postavlja nezadostnost medicinske znanosti proti neomejenim nadzemskim zdravilnim učinkom Lurda. Izrecno se navajajo zdravniki kot priče za dozdevne zdravilne uspehe. Nasproti takim dogodkom ne more ostati še nadalje pasivna organizacija, ki naj zastopa ugled zdravniškega stanu. Želja, da se zadeva pojasni, obstoja tudi med zastopniki svetovnega raziranja, na katero se opira vera v Lurd. Kakor pa je prišla afera v javnost, iz tega se da sklepati, da so ta pojasnila o ozdravljenih pretirana, značilo torej zapeljavanje. Naštevaje uglednih zdravnikov, katerih izpričevalo so objavili kot dokaz za znanstveno nerazložljivo pomoč, se je izkazalo deloma kot slepljenje, ki more zelo škodovati ugledu zdravniškega stanu. Mi se nahajamo direktno pred zlorabo avtoritete zdravniškega poklica v svrhu gospodarskega izkoriščanja. Priznati se mora, da potuje tja na tisoče naših rojakov in da se žrtvujejo milijoni narodnega premoženja lurski agitaciji. Bolniki se izpostavljajo težkim telesnim nevarnostim in deloma tudi smrtni nevarnosti, ker zamude pravi trenotek zdravniške pomoči. Seveda je popolna izključeno, da bi klerikalna bavarska vlada omejila lursko agitacijo, prav tako, kakor bi najbrže tudi kranjska oblast ne bila v Vodičah ničesar storila na pritožbo zdravnikov.

Članarina za »Socialno Matico« znaša 5 K, dijaki, učitelji in delavci plačajo le 3 K. Knjige se naročajo pri »Goriški tiskarni« A. Gabršček. — Tržne cene posameznih knjigari so sledeče: 1. Dr. Zmavc: Ozdravljenje socialnega življenja 1 K; dr. Slanc: Zadruga 1 K 50 vin.; dr. Kišovec: Delavsko zavarovanje 80 vin. dr. Zarnik: O bistvu življenja 1 K 80 vin.; prof. Seidl: Geološki izprehodi 1 K; dr. Ozvald: Srednješolska vzgoja 1 K 60 vin.

»Sokol« v Radovljici priredi dne 21. svečana t. l. maškerado v restavraciji R. Kunstlerja v Radovljici. Pri maškaradi sodeluje iz prijaznosti oddelek c. kr. vojaške godbe iz Tolmina.

Sankališče na Lancovem pri Radovljici je vsled na novo padlega snega 52 cm na visoko izbornu in prav priporočljivo vsem onim, ki hočejo uživati zimski šport brez nevarnosti in po ceni. Zbirališče sankacev v gostilni J. Dornič, dober streljaj od sankališča.

Snega na Gorenjskem je padlo v sredo in četrtek 52 cm, v planinah nad 1 meter. Mraza je 10 stopinj C. Sodeč po vseh vremenskih znamenjih, dobimo še dokaj snega.

I. slov. pevsko društvo »Lira« v Kamniku naznanja, da se vrši društveni občni zbor v nedeljo dne 25. jan. ob 2. uri popoldne v društveni sobi s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zad-

njeja obč. zbora. II. Poročilo: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, d) arhivarja, e) preglednika. III. Volitev: a) predsednika, b) odbornikov in namestnikov, c) preglednikov d) pevovodje, e) zastavonoše. IV. Samostojni predlogi. V. Slučajnosti. K udeležbi vabi vse p. n. izvršujoče in podporne člane odbora.

Podgora. Tukajšnja C. M. podružnica in »Sokol« imata v nedeljo 18. t. m. svoj redni občni zbor; podružnica ob 3. uri, Sokol ob 5. uri popoldne.

V Novem mestu priredijo prijetelj glasbe dne 22. t. m. koncert godbe pešpolka št. 53 s plesom. Prodaja vstopnic pri g. Kendi do 19. t. m. Ako se do tega dne ne nabere zadostna vsota, se koncert isti dan odpove. Zaradi tega se vabi k obilni udeležbi.

Moška in ženska podružnica C. M. družbe v Idriji priredita dne 1. svečana letos (v nedeljo pred Svečnico) v pivarni pri Črnem orlu veliko ljudsko veselico z najrazličnejšim vzporedom. Soditi po pripravi, utegne to biti najbolj animirana prireditev v tem predpustu. Vsi prijatelji neprisižene zabave dobrodošli!

Razredna loterija. Glavni dobiček 80.000 K je dobila št. 53.560, dobiček 40.000 K št. 93.123, dobiček 10.000 K št. 78.570. Izžrebani so bili še 3 dobitki po 2 tisoč kron in 2 dobitki po 1000 kron.

Tat ukradel mizo s 400 kronami. Pri gostilničarju Alojziju Dintlu iz Gostinice pri Trebelovem je bilo v noči na 12. t. m. vlomljeno. Tat je odnesel iz sobe za goste majhno mizo, v katere predalu je bilo zaklenjeno štiri sto kron. Mizo so našli drugo jutro na nekem kozolcu. V predalu je bilo vlomljeno, denar je tat pobral.

Smrtna nesreča. Štiridesetletni prevzar Jožef Žagar iz Tuntje pri Kamniku je dne 10. t. m. ponesrečil s tem, da je spodrsnil pri vožnji lesa iz gozda in padel pod kolesa voza, ki so mu šla čez vrat. Bil je na mestu mrtev.

Troje goved se je zadušilo. Dne 8. t. m. je pustil 13letni posestnikov sin Ivan Valentinčič iz Brinja pri Dolu, v hlevu gorečo petrolejko, ki ni bila zaprta. Petrolejka je padla na slamo, ki je začela goreti. Vsled obilnega dima se je zadušilo troje goved. Lastnika ima enajsto kron škodo.

Ogenj. Dne 12. t. m. okrog osmih zjutraj je izbruhnil ogenj pri posestniku in mlinarju Mihaelu Prokšetu iz Učakovcev pri Vinici. Požar je uničil hišo. Na mesto nesreče je prihitela požarna bramba iz Vinice, ki si je ji posrečilo rešiti vsa gospodarska poslopja. Škoda znaša 6000 kron, Prokšek pa je bil zavarovan samo za 1200 K. Kako je ogenj nastal, se doslej še ne ve.

Lovce obstrleli gonjača. Te dni je obstrlel v Dolskem lovec Smole gonjača Rahneto in ga znatno poškodoval.

Povratek, ki se je končal s smrtjo. Pretekle božične praznike je šel 84letni Vojteh Šteker iz Nezdice na Češkem k svojemu sinu v Nusle, odkoder je šel nazaj dne 6. t. m. z vlakom, ki prihaja iz Kraljevih Vinogradov. Starec je hotel na postaji Votice izstopiti. Tam pa stoji vlak prav malo časa in starec ni mogel priti z voza. Svetovali so mu, naj izstopi na prihodnji postaji v Heřmaničkah, odkoder se lahko vrne z naslednjim vlakom nazaj v Votice. Šteker je čakal precej časa v Heřmaničkah, toda ker ni bilo vlaka, se je napotil peš domov skozi Votice. Ker pa je bila pot zasnežena, je šel po železniškem tiru, kar je bilo zanj usodno, zakaj lokomotiva, s katero se je mislil peljati, ga je zgrabila in ga vlekla daleč s seboj, vsled česar je bilo starčevsko truplo zmečkanó.

Roparski napad vojaka na natakario. Dne 14. t. m. se je pripetil v neki gostilni v Smihovu, v prakiem predmestju zelo razburljiv slučaj. Václav Skopeček, častniški sluga in vojak enajstega pešpolka je izvlekel iz žepa samokres in je brez vzroka začel streljati na natakario, 19letno Rozalijo Lueničkovo, ki je stregla drugim gostom. Vojak je izprožil tri strele, na kar so se vrgli namj gostje, podrl ga na tla in ga tako dolgo držali, da je prišla straža. Skopeček je natakario le lahko poškodoval, dočim je zadobila gostilničarka težko telesno poškodbo. Obe ženski so morali prepeljati v bolnišnico. Pri Skopečku so našli pismo, kjer je imel napisano: »Ker ne morem več govoriti, sva sklenila, da skupaj umrjemo.« Natakario pa kar ni ne ve o kakem skupnem grobu in skupnem sklepu. Vsled tega se sodi, da gre tu za roparski napad. Aretirana g Skopečka je odpeljala vojaška patrula.

Aretacija mednarodnih tatov. Policija v Moravski Ostravi je zasledila v moravsko - ostravskem hotelu »Brioni« tolpo mednarodnih tatov, izmed katerih se ji je posrečilo aretirati le enega, že znanega Pirstseizerja. Ostali lopovi so pobegnili v smeri proti Dunaju. Moravsko - ostravska policija je obvestila o tem dunajsko. In se je res posrečilo tej dne 11. t. m. aretirati tudi ostale lopove, ki so A. Brander, S. Engelhaft, P. Javorski in M. Hohenberg. Vsi imajo na vesti celo vrsto tatvin, ki so jih izvršili na raznih krajih, za katere pa doslej še niso bili kaznovani.

Kruta usoda železniškega čuvaja. Grozna nesreča se je pripetila pretekli ponedeljek v Zamrsku na Češkem. Žrtev te nesreče je postal 69letni stražnik državne železnice Václav Donat. Ko je pregledal železniško progo, se je vračal domov h kosilu. Ko je korakal poleg proge, se najbrže ni spomnil, da je praška proga za vožnjo zaprta in da vozijo vsi vlaki po dunajski progi. Ker ni mogel na tiru od snega gladkem, slišati prihoda poštnega vlaka in ker strojevodja ni opozoril čuvaja s piskom na nevarnost, čeprav ga je lahko videl že od daleč na beli sneženi plošči je lokomotiva vrgla ubogega čuvaja stran v jarek. Niti potem ni strojevodja vlaka ustavil. Čuvaja so našli šele pozneje, naložili so ga na brzovlak in ga prepeljali v Pardubice. Med potjo pa je umrl. Tragična usoda čuvaja je tem bolj žalostna, ker je pred dvema mesecema izgubil ženo in ker je hotel to leto stopiti v pokoj po svoji 44letni službi. Železnici je dal celo svoje življenje in železnica mu ga je vzela.

Pederastija. Že od ponedeljka pogrešajo v Hernalsu na Dunaju tri-najstletnega Rudolfa Majunko. Deček je pisal z raznih postaj pisma svojim staršem, v katerih pravi, da ga je nekdo odpeljal od uršulink v neki francoski samostan. Kakor se sodi, gre tu za pederastijo, ne pa za francoski samostan.

Ljubljana.

Bodeča Neža vsled tehničnih ovir izide šele prih. teden. V tiskarni se je nabralo toliko dela, da bo morala »Neža« počakati. Da pa ne bodo naši čitatelji oškodovani, naznanjamo, da izide te dni zanimiva ilustrirana satira v »Dnevnu«, ki bo kazala, kako sta Berchtold in Wied plesala v Albaniji.

Klerikalni pritožbarji so dobili po nosu. Z Dunaja je včeraj prišlo poročilo, da je naučno ministrstvo zavrnilo pritožbo dež. šol. sveta kranjskega, glede volitev v mestni šolski svet ljubljanski in je s tem potrdilo izid volitev učiteljskih delegatov. Torej so jo klerikalni pritožbarji vendar skupili. Klerikalni ob-jestneži mislijo, da mora biti vse po njih volji. Glede volitev v mestni šolski svet smo že svoj čas obširno poročali. Klerikalci so na vsak način hoteli v njem imeti prvo besedo — in so volitve ovrgli. Tudi pri drugih volitvah so zmagali napredni učitelji. Klerikalni dež. šolski svet se je pritožil na ministrstvo. Ker pa so bile volitve pravilne je dobil po nosu. Vendar enkrat! Torej je vendar še kje pravica! To poročilo bo vsak Ljubljančan s tem večjo radostjo čital, ker ve, kakšne smeti imajo klerikalni učitelji med seboj.

Oražmove stavbe. Oražem je kakor znano velik podjetnik. Vsako obrt bi najraje izvrševal sam. Njegov delavec pa, da bi mu delali zastoj ali pa za majhno plačo. Ko mu kislo zelje in županstvo ne neseta toliko, da bi mogel plačevati obresti od svojega dolga, je začel se pečati s stavbami. Lansko leto je mislil, da bode zidal šolo, ta namera pa mu je izpodletela. Zadovoljiti se je moral s svojimi majhnimi stavbami. Da bi pa čim več napravil pri njih dobička, je porabljal slabo gradivo. Ker je Oražem sam stavbni komisar, je izvrševal vsako stavbo brez vsakega nadzorstva. Kako so te hiše zidane, vam hočem tukaj pojasniti in vam se bode kar čudno zdelo, da se smejo v kraju, ki bode kmalu izročen glavnemu mestu zidati take hiše kakršne zida Oražem. Vsi znotrajni zidovi so samo 15 cm debeli. Strešni stolpi so tako šibki, da komaj nosijo opeko, kaj še ko bi padel debel sneg na nje. Tramovi so vzdani v glavno zidovje in samo zato, da si prihrani nekaj opeke.

Pri najmanjšem potresnem sunku dobi zidovje razpoke, ker je zvezan z njimi strešni stolp. V slučaju požara pa se podere celo zidovje. Oražma stane taka stavba k večjemu 3000 K proda pa te stavbe tudi za 7000 K. Vzemimo samo en slučaj: Andrej Peklaj je kupil 120 kvadratnih klafter sveta, za ta svet je dal 1000 kron. ZidarSKI mojster Zrimšek mu je stavbo izvršil za 5000 K. Stavba ima močno zidovje in je moderno narejena. Ima dajše troje stanovanj v podstrešju dve in pritičju enega. Gospodar sam ima vse spodnji del hiše obstoječe iz 3 velikih sob, kurnje in veže in zraven velik vrt. Nasprotno ima pa Oražmova stavba

samo eno stanovanje in drugaga nič. Te stavbe prodaja Oražem za 7000 K. Iz tega je razvidno, da Oražem zasluži pri taki stavbi do 4000 K.

Oražmove stavbe imajo pa tudi še drug namen, namreč klerikalizirati občino. To se doseže s tem, da se na vsako hišo vknjiži Šentpeterska posojilnica in tako se vpreže dotičnega posestnika v klerikalni jarem. Par takih slučajev objavimo pozneje.

Proti nasilju. Vsegaomogočni pa klerikalci vendarle še niso. Naučno ministrstvo je zavrnilo pritožbo kranjskega dež. šolskega sveta proti zadnjim volitvam v ljubljanski mestni šolski svet in upati je, da dobi dež. šolski svet nos tudi v zadevi preziranja terno-predlogov mestnega šolskega sveta. Višja inštanca je naravnost dolžna razveljaviti dotični sklep dež. šolskega sveta, ker to je vendar škandal nad škandal, da se deželni šolski svet kratkoma lo-niti ne zmeni za terno-predloge mestnega šolskega sveta in imenuje učitelja, ki ni bil predlagan samo zato, ker od predlagane trojice ni nobeden klerikalec. Ako bi načuno ministrstvo odobrilo tako postopanje deželnega šolskega sveta, potem je najbolje, ako se okrajni šolski sveti (v Ljubljani mestni šolski svet) kratkoma odpravijo, ko se dež. šolski svet takointako ne ozira na njihove predloge, ako ti predlogi slučajno ne ugaajo — dr. Lampetu, kateremu se mora enkrat dopovedati, da vendar še ni absoluten vladar na Kranjskem, temveč samo dež. poslanec in odbornik.

Klerikalna sraka pred sodiščem. Pri različnih klerikalnih priveditvah, posebno pa pri volilni agitaciji v Mostah ni smelo nikoli manjkati vnetega klerikalnega agitatorja Makovca. Bil je vnet klerikalec, zvest pristaš S. L. S. in odločno katoliškega prepričanja — še več: prav navdušen Oražmov častilec. Kot tak je nastopal še zadnjič pri pogrebu dr. Žitnika, dasi se je klerikalce opozorilo, da je mož v kazenski preiskavi zaradi tatvine. Toda klerikalci danes ne gledajo na take stvari: da si le klerikalce, pa je vse dobro. Makovec pa je bil vrhu vsega tudi čuk in je bil torej pravi vzor pristnega klerikalnega bojvnika. Kaj zato, če ni razločeval med mojimi in tvojimi. Makovec je postal sumljiv že pred dvema letoma. Že takrat je nosil domov razne stvari in jih spravljaj v drvarnico. Toda Makovec je imel dve drvarnici. In ko je prišel policaj v hišo, mu je odprla žena ono drvarnico, kjer so bila drva in premog, ne pa ono, kjer so bile razne ukradene stvari. Makovec je delal na kolodvoru kot pleskar, ki pomoči. Tu je imel lepo priloko, da je izmikal razne stvari, čopiče, vrvi, orodje — sploh bil je prava sraka. To se je vršilo že dalje časa. Nazadnje ga je izdal neki čopič in sodišče je Makovca prijel. Ko pa so preiskali njegovo stanovanje v Novem Vodmatu, se je našlo toliko nakradenih predmetov, da so jih morali na dveh kolcah peljati v sodišče. Včeraj je bila proti Makovecu obravnava in se je izkazalo, da je Makovec res umzovič, ki je izmikal razne stvari. Dobil je za svoje pošteto delo 10 dni zapore. Tako se je k drugim klerikalnim kapacitetam te vrste pridružil še eden več. Iz tega se vidi, kdo se vse zbira v klerikalnem taboru in kako so klerikalci predzrni, ker si upajo take vrste ljudi celo v javnosti nastopati.

Veseli v Ljubljani. Prejeli smo: V Ljubljani imamo sedaj, kakor je iz »Dneva« razvidno, vse polno vsakovrstnih veselice. Te so pa kar zaporedoma, druga za drugo. Prirejajo jih vsakovrstne organizacije sebi v korist. Pri tem pa človek vsaki dan pričakuje, kdaj bodo časopisi poročali o kaki veselici na korist C. M. družbe. Toda kaj takega se ne čita v njih. Ali se ne bi gotovi krogi hoteli zavzeti za to stvar, da bi se ta predpust priredilo tudi v Ljubljani taka veselica? Ista bi se pa lahko priredila v začetku meseca, tako n. pr. na 2. ali 8. svečana, ko je občinstvo bolj denarno. Taka veselica bi se pa morala prirediti ne v Narodnem domu, temveč v Mestnem domu, da bi jo potem lahko obiskali tudi nižji sloji. Zakaj prepričani smo, da bi ista v Mestnem domu in ob tem času dobro uspela, česar pa v Narodnem domu ni pričakovati. V Ljubljani imamo mnogo ljudi srednjih in nižjih slojev, ki bi radi potrošili primerne svote, samo da bi se enkrat pošteno zabavali. Ti se pa čisto izgovarjajo, da si ne upajo v Narodni dom. Ker na take veselice prihajajo le boljši in premožnejši ljudje. V Mestnem domu bi pa taki izgovori vsi odpadli. Torej!

Ljubljana zopet zamrznila. Sedaj je Ljubljana že v drugi zamrznila in sicer od izliva v Grubarjev prekop pa do Gradašče. Ld je rrecej debel, tako da čolnarji ne

morejo voziti do Jeka. Včeraj je pripeljal Galetov čolnar iz Bistre drva v Ljubljano, katera pa so morali le pri čolnarjem klubu razkladati.

Tekmovalno sankanje v Ljubljani. Letošnja zima je po dolgem presledku zopet omogočila intenzivnejše gojenje zimskega športa, zlasti sankanja, ki spada tudi v Ljubljani med najprijljubnejše šport. zabave. Dočim so se v zadnjih letih vršile že drugod po Kranjskem sankalne tekme, ki so v največji meri vplivale na pravilni športni razvoj sankanja, morala se je Ljubljana vsled slabih sneženih razmer zadovoljiti le s par slabimi sankalnimi dnevi. V svrhu propagande sankalnega športa in da omogoči Ljubljancem tekmovalje v športnem sankanju, sklenil je »Ljubljanski športni klub« prirediti v nedeljo dne 25. januarja t. l. ob 10. uri popoldne na klubovem sankališču v tivolskem gozdu sankalno tekmo s sledečim vspreedom: 1.) Tekma juniorjev. Pristopna vsem sankalcem, ki nimajo še nobene cen. Vloga K 2. — 2.) Damska tekma. Vloga K 2. — 3.) Tekma za prvenstvo v Ljubljani. Pristopna vsem sankalcem v starosti nad 18 let. Vloga K 2. — 4.) Tekma za prvenstvo »Ljubljanskega športnega kluba«. Pristopna le klubovnim članom. 5.) Tekma dvosedežnih sank. Vloga za vsak par K 2. — Tekmovalja se smejo izvemšiti točke 4.) udeležiti vsi sankalci iz Kranjske brez razlike narodnosti. Tekmuje se po predpisih avstrijske zveze sankalnih društev. Dolžna proge znaša 700 m. Prijave z vlogami vred sprejema do 24. t. m. opoldne g. Josip Malenšek, blagajnik »Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice« v Ljubljani. Poznejše prijave dovoljene so le proti plačilu dvojne vloge, do začetka starta. — Vse druge podrobnosti objavijo se pravočasno v ljubljanskih dnevnikih.

Slovensko planinsko društvo vabi na svoj VII. planinski ples, ki ga priredi v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani v nedeljo dne 1. februarja 1914. Začetek ob 8. uri zvečer. Vso glavno oskrbo je prevzelo društvo v svoji režiji s pripomočjo damskega odbora in bo postreglo s skrbno izbranim najboljšim vinom ter drugo pijačo in miznimi jedili. Obleka bodi turistovska (strogo so pa prepovedani podkovani gorski čevlji), narodna ali promena. Vstopnina 2 K, za člane, ki se izkazuje z društveno izkaznico, pa 1 K. Vstopnice se bodo prodale v trgovinah: Gričarja & Mejača v Prešernovi ulici, I. Korenčana na Starem trgu, A. Škofa na Dunajski cesti, M. Tičar na Sv. Petra cesti ter na dan plesa pri blagajni od 6. ure zvečer dalje.

Orožnik Möbius, senzacijska kriminalna drama v 3 dejanjih, ki se predvaja danes v kinematografu »Ideal«, je posneta po enakoimen-skem romanu pl. Blüthgena. Viktor Blüthgen je priljubljen nemški pisatelj in njegova novela o očetu Möbius, kateri je izročil svojo lastno hčerko sodišču kot požigalko, in našel potem smrt v občinskem jarku, je mnogo krasna in občudovana. To pripovedko predvaja nam danes film v živi sliki. Ulogo hčerke igra najbolj slovita berlinska igralka Lucija Höflich, Reinhardtova učenka z občudovanja vredno popolnostjo. — Poleg še 3 drugih prvovrstnih slik sledi koncem še v razvedrilo ljubka veseljoigra v 2 dejanjih »Ljubimsko gnezdo«, v kateri igraata glavni ulogi znana Oigetta in Rodolfi.

Trst.

Zavarovalnica proti nezgodam v Trstu. Pred enim letom se je neki delavec v playžih ponesrečil na nogi; izgubil je prst. Zavarovalnica proti nezgodam mu je v začetku plačala na mesec nekaj čez 80 kron; par mesecev na to je dobil 60 kron in pri zadnji zdravniški preiskavi mu je bilo določenih celih deset kron. Pri vsaki zdravniški preiskavi so mu torej odrgali precejšnjo svoto in ko se bo moral pustiti preiskati vnovič, bo izgubil baje še teh 10 kron, tako da za svoje poškodbo na nogi nič več ne bo prejemal od strani zavarovalnice proti nezgodam. Je li to pravično? Omenjeni delavec je izgubil v tovarni prst, ki mu ga nihče ne more nadomestiti, kar ga zelo ovira v službi, vsled česar bi moral prejemati od zavarovalnice stalno podporo. Toda ne! Dotičnik je namreč Slovenec in vodstvo zavarovalnice je v italijansko nacionalnih rokah. To pa je tudi glavni vzrok, da se gode slovenskim ponesrečencem naravnost gorostasne krivice v tej zavarovalnici. Slovenci pa smo temu največ sami krivi, ker smo se dosedaj premalo brigali za poslovanje tega zavoda. Kadar so volitve, takrat večina Slovencev spi — potem pa se pritožujemo. To je naša stara

navada. Ko dospemo do prihodnjih volitev, moramo nekoliko drugače nastopiti. Najhujše italijanske huj-skače bo treba ven vreči in jih nadomestiti s Slovenci. Če bomo pametni, bo šlo, ker nas je več kakor Italijanov, če ne, pa nimamo upati, da bi se razmere v tržaški zavarovalnici proti nezgodam kdaj poboljšale.

Veliki slovanski ples v Trstu se vrši v soboto, dne 17. t. m. v »Narodnem domu«. Vstopnina 4 K. Začetek ob 9. zvečer. Ples prirede sledeča slovanska društva: Češka Beseda, Dalmatinski Skup, Slovanska Čitalnica, Srpska Čitaonica in hrvatsko društvo Strossmayer. V svrhu zblizanja in spoznavanja med Slovani je ta ples zelo pomemben. Pričakuje se, da se mu odzove slovensko občinstvo zlasti mladina, v velikem številu.

Plesalci in plesalke v trg. izobr. društvu v Trstu kaj radi kramljajo med seboj — italijansko. Kdor se hoče o tem prepričati, naj se potrdi kako nedeljo ob 9. zvečer, ko ples konča, v ulico Sv. Frančiška, vrata št. 2, in videl bo, da je vse to res, kar trdi skromni dopisnik teh vrstic. Posebno rade govore italijansko gospodične. No, ženska pa moškega kaj rada spravi na svojo stran. Tako se utrjuje italijanstvo Trsta, za Slovence pa je to velika sramota. Naj bi narodna društva, ki prirejajo ples, gledala na to, da bi se slovenska mladina ne sramovala svojega materinega jezika! To bi bilo priporočljivo. — Opazovalec.

Podružnica CMD. za Sv. Mar. Magdaleno Zgornjo in Spodnjo nam javlja, da se je zapri otroški vrtec pri Sv. Mar. Magd. Zgornji, ker je zbolelo nad 20 otrok na osepnicah in sicer ostane zaprt do prve dni prihodnjega meseca svečana.

Himen. Danes se poroči naš vrl rodoljub g. Josip Moženč iz Sv. Marije Magdalene Zgornje z dražestno gosp. Vekoslavo Koren hčerko veleposestnika g. Andreja Koron iz Zagorja pri St. Petru. Bilo srečno.

Mandolinistična skupina »Viktor Parma« priredi danes od 9.—1. zvečer v gost. »Jadrano« zabaven večer. Na vspredu so: Godba, petje in oc-virkova večerja.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

PREREKANJE V PARLAMENTU.

Dunaj, 16. januarja. Danes celi dan so se vršila v parlamentu pogajanja, da bi se dosegel sporazum glede krščansko-socialnih zahtev.

Najpreje so vse stranke, tudi Poljaki in nemški nacionalci zavrnili krščanske socialne zahteve. Popoldan so pa odnehale in med vladnimi strankami in tudi z mladočehi se je sklenil dogovor, da se v jutrajšnji plenarni seji sprejmejo sklepi skupne komisije, zahteva, da zvišanje davka od 1800 K do 10000 K še ne stopi leta 1914 v veljavo, temveč še le prihodnje leto. S tem si hočejo dunajski kristjani zagotoviti še pri prihodnjih volitvah v 3 volilnem razredu večino, ker bi ostalo še pri stari volilni listi, če zvišanje davka ne stopi še to leto v veljavo. Za ta krščansko socialni predlog bodo glasovali klerikalci, nemški nacionalci in mladočehi. (Sicer ne more človek imeti ničesar proti temu, če si to leto prihrani nekaj krajcarjev, mesto jih plačati za davke; po tej strani bi se torej tudi mladočehom ne čudili, da glasujejo. Toda s svojim glasovanjem pripomorejo mladočehi na Dunaju magistratu do večine prislusni-ki tistega naroda, ki ima v dunajskih kristjanih najhujše sovražnike; ki mu zapirajo šole in delajo druge krivice. To je pa res narodno.)

S tem, da bodo te stranke glasovale za krščansko socialno strankarsko sredstvo, pa še ni gotovo, da je pridobljena večina za ta predlog. In je še tudi vprašanje, če bo gospo-ska zbornica to pripustila.

SOCIALNI DEMOKRATI NE BODO DEMONSTRIRALI PROTI TIZSLI.

Zagreb, 16. januarja. Socialni demokrati na nasvet koalicije v nedeljo ne bodo prirejali po ulicah proti Tizslu nikakih demonstrativnih sprevodov; zadovoljili se bodo le s protestnim zborovanjem.

TURČIJA SE OBOROŽUJE.

Dunaj, 16. januarja. Po poročilu »Pol. Kor.« iz Carigrada, je zadeva tretjega drednota sklenjena. Turčija kupi drednot v Čili za 75 millionov frankov.

GRŠKO - TURŠKI ODNOSAJI.

Frankfurt, 16. januarja. Turški poslanik je odpotoval iz Carigrada

v Atene; grški je odšel v Carigrad. V ponedeljek bodo diplomatski odnosi zanj zastavljeni.

VELIKA NESREČA NA ANGLEŠKEM.

London, 16. januarja. Angleško mornarico je zadela teška nesreča. Pri vajah torpedov - čolnov se je potopil pomorski čoln; pasazirji so poginili.

AVSTRIJSKO-SRBSKI KONFLIKT V PRIZRENU.

Belgrad, 16. januarja. Najnovejši konflikt med Srbijo in Avstrijo se je poravnal v obojestransko zadovoljnost.

Belgrad, 16. januarja. Vsa javnost je sprejela vladino obvestilo, da se je spor med Avstro-Ogrsko radi katoliške šole v Prizrenu poravnal z velikim zadovoljenjem. Avstro-Ogrska je brezpogojno priznala, da ima srbska šolska uprava pravico nadzorovati vse šole na srbskem ozemlju, torej tudi katoliško šolo v Prizrenu. Avstro-ogrski konzul v Prizrenu je že dobil z Dunaja tozadevna navodila. (To pomeni, da se mu je nos malo podaljšal. Op. ur.) Časopisje zahteva, da posveča učna uprava posebno pozornost tej šoli in jo tudi zapre, ako učni načrt ne odgovarja predpisom.

ANARHIJA V ALBANIJI.

Belgrad, 16. januarja. Po poročilih od albanske meje divjajo tudi v severni Albaniji ogorčeni boji med pripadniki raznih ver in struj. Muslimansko prebivalstvo je skoraj izključno proti princu Wiedu in v takojšnjih političnih krogih se resno dvomi, da bi princ Wied hotel v očiščeni takemu razpoloženju oditi v Albanijo in prevzeti vladno. Trozveza mu hoče sicer dati močno vojaško spremstvo, ampak tuje vojaško spremstvo bi mu več škodilo kot koristilo, ker bi

potem bilo očitno, da prihaja v deželo kot sovražnik.

Nepojasnjeno je vedenje Esad paše. Zveze z Izet pašo se mu ni moglo dokazati, kot Ismail Kemal in vendar je njegovo nastopanje naprejeno očitno proti intencijam trozveze, vsvaritellice in protektorke samostalne Albanije. Morda njegovo vedenje pojasni dogodka najbližjih dni. Jasno je vsekakor, da mora imeti Esad paša močno zaslombo.

PRED NOVIMI VOLITVAMI NA BOLGARSKEM.

Sofija, 16. januarja. Danes je že gotovo, da se razpišejo nove volitve tudi v novih bolgarskih krajih, ker upa vlada, da bo tamošnje ljudstvo, ki je po večini turško, po ogromni večini oddalo svoje glasove vladnim kandidatom — iz strahu, da se vladi ne zameri. Ne ve še za gotovo, ako namerava vlada izvršiti tudi državni prevrat s tem, da suspendira sedanji proporcijni volilni red in reaktivira starega. Pričakovati je pa, da se vlada niti tega sredstva ne ustraši, samo da se vzdrži na površju.

SRBSKO POSOJLO.

Pariz, 16. januarja. Subskripcija srbskega posojla je imela izredno dober uspeh, tako, da se bodo morale priloge močno reducirati. Pod vtisom tega je v Belgradu, kakor se poroča, takoj padla ažija na zlato, ki je bilo v zadnjem času zelo drago, za 3 in pol odstotka, ko pa pride denar na srbski trg, bo padla ažija še bolj. Ugoden rezultat subskripcije srbskega posojla dokazuje, da živa Srbija v finančnih krogih velika ugled.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Gostilna Jadran, Trst. Sobota 17. januarja ocvirkov večer za Antone in druge svetnike. Sodeluje mandolistična skupina »V. Parma«.

Deček, priden in izobražen, se sprejme kot vajenec (Pikolo) v hotel Tratinik. 1453-2

Proda se krasen pes, na pol Bernhardinec, jako ceno. Natančneje na pošti, Spodnja Šiška. 1454-3

Kostumi za maske se posojujejo. Izve se v »Prvi anončni pisarni.« 1448-2

Majhen svitlormen

:: svilnati pinč ::

z imenom „Compre“ se je zatekel. Odda naj se proti nagradi v gostilni „Pri sodčku“.

Krepkega dečka

iz poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo ter pridne trgovske pomočnice sprejme tverka JOSIP ERRATH v Mokronogu, Dolenjsko.

:: Kako se pljučne bolezni, dušljivi :: kašelj in naduho popolnoma ozdravi, izveste brezplačno, ako pošljete znamko in kuverto za odgovor na gospo Krysek Wrschonitz pri Pragi, Češko.

Kateri rodoljub

posodi poštemu človeku za tri leta 200—500 K proti dobremu porokstvu in 6—7% obrestmi. Cenjene dopise pod „Nužno“ na „Prvo anončno pisarno.“

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel vodstvo

gostilne N. D. O. v Trstu, ulica Commerciale.

Prizadeval si bodem zvesto izvrševati telesna dobra dela: Lačne nasititi s toplim ali mrzlim jedilom, žejne napojiti z izvrstnim vinom ali svežim pivom.

Za obilni obisk se najtopleje priporočam

Anton Žmave, vodja.

Na izbiro pošilja tudi na deželo: Krasne krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago. Solidna tverka:

M. Kristofič - Bučar

Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Neprekosljliva v

otroških oblekah

:: in rojstni opravi ::

Lasne kite

najfineše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1, (vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-ogrške države

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg-Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopih, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škode v sled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavi. — Tekom leta 1912. se je zavarovalo 21.880 oseb za kapital na 180 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 1113 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 434 milijonov kron.

Gostilna NDO. v Trstu

se je preselila iz ulice Carradori-Ghega v ulico Commerciale št. 7., nasproti Brunnerjeve tiskarne.

Otvoritev dne 17. januarja t. l.

Slovenski urar v Trstu

F. PERTOT

Je otvoril svojo prodajalno najfinjših švicarskih ur v ulici Caserma 11, :: tik podružnice Ljubljanske kreditne banke. ::

FR. P. ZAJEC,

Ljubljana, Stari trg 9.

Največja tovarniška zaloga

najsolidnejših gramofonov in plošč.

Plošče Columbia, Favorite, Odeon,

Premier avstr. družbe „Angel“

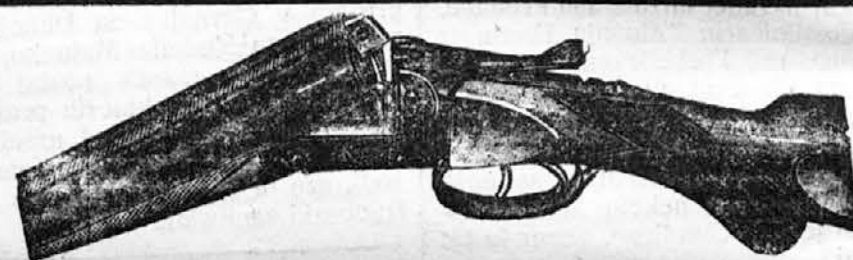
in „Zonophon“ itd. itd.

Gramofoni že od K 25. naprej.

Plošče „ „ „ 1-30 „

Ceniki brezplačno.

Vsa popravila se izvršujejo točno in solidno.

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana,

Šelenburgova ulica št. 6.

Velika zaloga pušk, samokresov, pištol in lovskih priprav.

Topič „SALUT“.

Priprave za ribištvo.

C. kr. prodaja smodnika.

Umetalni ogenj.

Ceniki zastoj in franko.

Radi prešle sezije

se razprodaja vsa zimska in jesenska konfekcija pod polovično ceno; zlasti klobuki in čepice po zelo nižjih cenah.

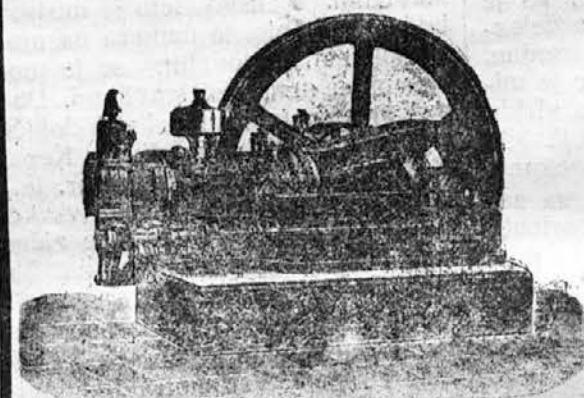
Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5-6. Telephone 132.

Emanuel & Oskar Kraus

Trst, Via S. Nicolò št. 2.

Tehnična pisarna.

Uredba popolnih industrijskih naprav vsake vrste, dalje električne luči in sile. Glavno zastopstvo draždanske tovarnice plinovih motorjev prej Moric Hille v Draždanih. Najstarejša tovarnica motorjev za nafto, segalni plin, bencin, benzol in plin. Čez 10.000 motorjev v obratu. Sijajne odlike. Strojnica za oprekanje vsakovrstni, za ročni obrat in na silo. Prve vrste stroji za obdelovanje lesa firme Adolf Aldinger v Oberlürkheimu pri Stuttgartu. Univerzalni stroji za oblanje, krožne žage, vrtni in akobeljni (Frismaschinen) stroji, stroji za rezanje čepov in za brušenje. Popolne oprave mizarstev. Stroji za obdelovanje železa. Stružniki, vrtni stroji, skobeljniki (Frismaschinen) itd. — Proračuni, ponudbe in tehnične informacije zastoj in poštino prosto.

Zahvala.

Ob nenadni nagli izgubi nad vse ljubljene soproge, oziroma predrage dobre mamice, gospe

Ane Mís-ove roj. Kořinek

nam je došlo toliko izrazov odkritega sočutja, da nam ni mogoče vsakemu posebej se zahvaliti, bodi tem potom izražena vsem naša najiskrenejša zahvala. Hvala osobito darovalcem krasnih vencev in za nepričakovano mnogoštevilno častno spremstvo predrage pokojnice k večnemu počitku.

LJUBLJANA, dne 17. januarja 1914.

V globoki žalosti potrta rodbina

prof. Mís-a.

Mednarodno spedijsko podjetje R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876. Telefon št. 60.

Podjetje za prevoznino ces. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicija in skladišča. — Ekspresni promet obojev. — Transport in shranitev mobilja. — Agentura avstrijskega Lloydja. — Pisarna v mestu: Šelenburgova ulica 3. — Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7. — Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :

v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini

tvrdke R. MIKLAUC

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred Škofijo št. 3. — Medena ulica.

: Focsen oddelek v prvem nadstropju. :

Cenik na zahtevo brezplačno in poštino prosto.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživlje in smrt z manjšimi obsegi se vplačili.

Rezervni fond K 68.461.432/56. — Izplačane odškodnine in apikalije K 123.257.605/77.

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Generalno zastopstvo v Ljubljani

„SLAVIJA“

Vsa pojasnila daje

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Gospeski ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahvalite prosimo.